

Σοφίας Λόγοι: Μια νέα ενότητα στην Πεμπτουσία

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

“...όταν γαρ έθνη τα μη νόμον έχοντα φύσει τα του νόμου ποιή, ούτοι νόμον μη έχοντες εαυτοίς εισι νόμος, οίτινες ενδείκνυνται το έργον του νόμου γραπτόν εν ταίς καρδίαις αυτών, συμμαρτυρούσης αυτών της συνειδήσεως και μεταξύ αλλήλων των λογισμών κατηγορούντων η και απολογουμένων...» (Ρωμ. 2,14-15).

Ερμηνεύοντας το παραπάνω χωρίο της μεγαλύτερης σε έκταση επιστολής του Αποστόλου Παύλου, της προς Ρωμαίους, ο σπουδαίος και λόγιος διδάσκαλος του Γένους Νικηφόρος Θεοτόκης (Κέρκυρα 1731 – Μόσχα 1800) γράφει:

«Όταν οι εθνικοί,..., οι μη έχοντες τον νόμον του θεού τον γραπτόν, υπό της φύσεως οδηγούμενοι, ποιώσι τα υπό του νόμου παραγγελλόμενα, φανερόν εστιν, ότι ούτοι, ήγουν αυτοί οι εθνικοί, μη έχοντες τον θείον νόμον, νομοθετούσιν εαυτούς. Ταύτα δε διδάσκουσιν ημάς, ότι εις την ανθρωπινον φύσιν εστίν εμπεφυτευμένος νόμος, όστις οδηγεί τον άνθρωπον προς την φυλακήν του νόμου του θεού. Ούτος δε εστιν ο λεγόμενος φυσικός νόμος. Διά της οδηγίας δε τούτου του φυσικού νόμου ο Άβελ, ο Ενώχ, ο Νώε, ο Μελχισεδέκ, ο Αβραάμ, και πάντες οι προ νόμου δίκαιοι εφύλαξαν τα διδασκόμενα υπό του γραπτού νόμου. Αυτοί μη έχοντες νόμον γραπτόν, εγένοντο νόμος εαυτοίς. Αυτοί ενομοθέτουν εαυτούς, διά

του φωτός της φύσεως οδηγούμενοι» [1].

Αποτελεί βασική θεολογική και ανθρωπολογική αντίληψη της Εκκλησίας ότι το κατ' Εικόνα, έστω και αμαυρωμένο από την πτώση και την αμαρτία ενυπάρχει, διατηρείται και ενεργεί σε κάθε άνθρωπο ο οποίος γεννιέται στην Γη. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και εκείνοι που δεν γνώριζαν στα αρχαία χρόνια το νόμο του Θεού, όπως εκείνος δόθηκε στον θεόπτη Μωυσή στο όρος Σινά, αλλά και εκείνοι οι οποίοι δεν καθάρισαν το κατ' Εικόνα με το λουτρό της παλιγγενεσίας, δηλαδή του Βαπτίσματος, δεν είναι παντελώς αμέτοχοι του θείου νόμου. Όπως μας αναλύει παραπάνω ο Νικηφόρος Θεοτόκης ερμηνεύοντας τον Απόστολο Παύλο, υπάρχει νόμος έμφυτος μέσα στην ανθρώπινη φύση ο οποίος μαρτυρείται από την ανθρώπινη συνείδηση. Έτσι παρατηρείται ότι σε μέρη της Γης και του ανθρώπινου πολιτισμού όπου δεν έφτασε και δεν στέριωσε το ευαγγελικό μήνυμα υπήρχαν και υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι εργάσθηκαν εσωτερικά στο θείο δώρο του «εμπεφυτευμένου νόμου» και ανέπτυξαν λεπτά πνευματικά αισθητήρια. Αποτέλεσμα αυτής της εργασίας τους ήταν να αφήσουν στην ανθρωπότητα κληρονομία την σοφία τους η οποία φώτισε και καθοδήγησε της κοινωνίες της εποχής τους και ενήργησε ως ανάχωμα στην παντελή αλλοτρίωση του ανθρωπίνου γένους.

Τέτοιες προσωπικότητες παρουσιάστηκαν σε όλες τις εποχές, σε όλους τους πολιτισμούς, σε όλη την ιστορία. Πρόσωπα τα οποία μετείχαν ολοθύμως στην αναζήτηση της αλήθειας τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά. Η χριστιανική παράδοση και ιδιαίτερος οι Πατέρες της Εκκλησίας από νωρίς επέδειξαν ιδιαίτερη ευαισθησία και δυνατότητες πρόσληψης της θύραθεν σοφίας και γνώσης, θεωρώντας την ως απαύγασμα της κατ' Εικόνα δημιουργίας του ανθρώπου και εγκεντρίζοντάς την στο Σώμα της Μοναδικής Ενυπόστατης Αλήθειας, του

Χριστού, στην Εκκλησία.

Στο πνεύμα αυτό η Πεμπτουσία προσφέρει στους αναγνώστες της μία καινούργια ενότητα με τίτλο «Σοφίας Λόγοι», όπου θα παρατίθενται ωφέλιμα αποφθέγματα της θύραθεν σοφίας και γνώσης.

Τα αποφθέγματα αυτά δεν θα αποτελούν μόνον χρήσιμες παραινέσεις, αλλά θα υπενθυμίζουν συνεχώς ότι η ανθρώπινη φύση έχει πλαστεί «καλή λίαν» και με προορισμό την τελείωσή της μέσα στο Φως του Αρρήτου Κάλλους. Το Φως το οποίο, ιδιαιτέρως τις ημέρες αυτές της Πασχάλιας Περιόδου, η Εκκλησία μας το βιώνει ως πληρούν τα πάντα: ουρανόν, Γην και καταχθόνια.

Ευχόμαστε σε όλους να ευφρανθούν από το πεντόσταγμα της ανθρώπινης σοφίας θεωρώντας το πάντα μέσα από το Ανέσπερο Φως της Αναστάσεως.

1. Νικηφόρου Θεοτόκη, *Ερμηνεία εις την Προς Ρωμαίους Επιστολήν του Παύλου την Αναγινωσκομένην τη Δευτέρα Κυριακή, Κυριακοδρόμιον, Μόσχα 1796, σ. 120-121.*